

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond)

Parlamentarismul.

Sibiu, 1 April n.

E frumos contemplant principiul suveranității poporului. Frumos contemplant, dar' rău executat. Și e rău executat, nu numai la noi, ci pretutindenea, în toate statele constituționale. Pentru-că pe când așa ar trebui să fie, ca puterea de stat să vină de-a dreptul de la popor, care prin reprezentanții sei aleși o depune în mâinile guvernelor, — responsabile pentru fapăturile lor în fața poporului, — se întâmplă tocmai contrariul pretutindenea, a nume, că guvernele, având deja în mână puterea de stat, își impun poporului voința lor proprie, și fac cu totul iluzorie manifestarea adevăratei voințe a poporului.

Calea pe care se poate manifesta voința poporului e parlamentarismul. Dar' parlamentul de mult a devenit adevărată caricatură. Ales în timpul din urmă atâtea scandale s'au comis la umbra parlamentarismului, în cât instituțiunea a ajuns să fie compromisă și discreditată cu desăvârșire.

Astăzi nu vedem reprezentat niciunde principiul cel adevărat al parlamentarismului, al suveranității poporului, pentru-că voința poporului niciunde nu se poate manifesta în deplină libertate. Și nu e greșelă la adresa logice când se afirmă, că voința poporului, așa cum se manifestă de fapt la alegerile parlamentare din cele mai multe state constituționale, nu e alta de cât suprimarea adevăratei voințe a poporului. Se scote biruitoare din urnă o voință falsă, meșugită, pentru-că adevărată voință se nu iase la ivelă!

Are deci mare dreptate ziarul „Alkotmány” când cu privire la suveranitatea poporului, reprezentată în parlamentul țării noastre, se tânguște într'un număr din trecut astfel:

„Sistemul actual parlamentar, în special cel practicat la noi, e adevărată domnie arbitrară, care face imposibilă biruința vre-unui principiu ori vre-unei persoane aflătoare în afară de partidul de la putere. De altă parte deschide teren larg pentru validarea tuturor existențelor dubioase, dacă — spriginesc guvernul. Un politician de opoziție poate să fie cel mai genial jurisconsult al țării, — câtă vreme e în opoziție nu se poate valida de loc, pentru-că partidul de la putere nu i dă teren de activitate, corespunzător facultăților sale. Întră membrii partidului popular (numitul ziaru vorbește *pro domo!*) poate să se afle cel mai renumit și mai conștient pedagog al Europei, n'are să ajungă nici măcar inspector de școle. Pentru-că partidul de la putere a luat în arândă toate funcțiile mai însemnate, și de multe-ori nu meritele și capacitatea, ci serviciile de corteșie vin remunerate. Că acesta e în detrimentul binelui public, — e de prisos a mai dovedi!”

Iată deci explicată enigma, de ce parlamentarismul, expresiunea suveranității poporului, nu se poate valida la noi, și nu se poate valida nici altundeva, — pentru-că pretutindenea e așa, cum

e la noi! Din simplul motiv, că parlamentarismul a devenit o domnie de partid, domnia partidului de la putere asupra celorlalte. Și zace în natura lucrului, că cel ce are domnia în mână, se nu o dea așa ușor din mână, ci se o țină, chiar și luptând pentru conservarea ei cu arme mai puțin alese și pe căi mai puțin corespunzătoare demnității omenestii. Și câtă vreme așa va fi, parlamentarismul nu e alta de cât iluzie, o idee frumos contemplantă, dar' nerealisabilă, fiind-că cei ce au în mână pâinea și cuțitul, se tem să nu rămână fără ele!

Reforme radicale se cer deci în jurul parlamentarismului, reforme binechibzuite și ușor realizabile, dacă voim, ca parlamentele să nu mai fie aceea ce sunt: societăți de interese particulare, falsificarea voinței poporului, și mormânt pe sâma libertăților publice.

Episcopul Aradului. Primim știre că M. Sa a subscris actul de întărire a P. C. Sale domnului arhidandrit Ioan I. Papp, ales episcop al dieceei Aradului, și că Iglia oficială îl va publica în una din zilele cele mai apropiate.

Indemnizare nouă. În ședința de Luni a dietei magiare ministrul de finanțe a prezentat un proiect de lege despre acordarea unei noue indemnizări pe sâma guvernului, pe lunile Maiu, Iunie, Iulie și August. Cu toate că opoziția amenință că nu va vota acest proiect de lege, este speranță, ca el să devină lege încă înainte de prima zi de Maiu, în care cas apoi opoziția poate continua cu obstrucția față de proiectele militare încă patru luni, fiind-că nu e nici o primejdie pentru țară. Dar' dacă indemnizarea nu va fi votată până la finea lui April, lucrurile se înurează, dat fiind că atunci țara intră în stare de *ex-lex*, ca pe vremea căderii lui Bánffy.

Conferențe episcopicești. Episcopii romano-catolici țin conferențe episcopicești în Budapesta, sub conducerea cardinalului Vassary, primatele lor. Deschiderea conferențelor s'a făcut ieri, Marți. În conferențe se discută chestii curat bisericicești și școlare.

Din Austria. Parlamentul austriac a luat vacanță. Comisiunea însă, căreia au fost predate, după votarea în prima ceteră, proiectele de lege referitoare la pactul cu Ungaria, lucrăză cu sîrguință și se crede că până la Paști va termina discuția generală, rămânând ca în discuția pe articole să intre după sărbători. La întrunirea parlamentului comisiunea vrea să fie gata cu lucrările sale.

Turburări în Croația. Vineri s'au întâmpat mari demonstrațiuni pe stratele orașului Zagreb, capitala Croației. Sute de studenți, însoțiți și de alt public, au percurt stratele, cântând imnul croat și hui-duind pe Magiari. Causa demonstrațiilor, cărora jertfă au cădut numeroase ferestri, rămase cu giumurile sparte, și cari au avut de urmare și mai numeroase arestări, se zice că ar fi următoarea: pe noul edificiu al căilor ferate s'au pus inscripții exclusiv magiare, ear' nu magiare și croate, cum dispune legea. În chestia acesta Sâmbăta s'a făcut interpellare în dieta ungară, și prim-ministrul Széll a promis pedepsirea vinovaților, îndată ce va avea date autentice despre cele întâmplate.

Un manifest revoluționar.

E cunoscută nemulțămirea cercurilor celor mai largi din populațiunea Rusiei față cu starea de lucruri din marele stat rusesc, și e cunoscută lupta ce se poartă de multă vreme, pe față și sub ascuns, din partea celor mai curajoși dintră supușii Rusiei, pentru schimbarea situației în spre bine, pentru înlocuirea sistemului actual de guvernare, — absolut și volnic, — cu o constituție, fie cât de modestă deocamdată.

Nu e prea cunoscut însă faptul, că în șirul luptătorilor pentru constituție au intrat în timpul mai nou mulți și dintră oficerii armatei rusești, punându-se în conflict cu jurământul depus la intrarea lor în armată, că vor apăra tronul, dinastia, țarismul, — ceea-ce e identic cu sistemul actual de guvernare din Rusia.

Noutatea această, într'adevăr senzațională, ni-o aduce telegraful de la Berlin, împreună cu și mai interesante amănunte, că un comitet de inițiativă, compus din oficerii armatei rusești, a lansat chiar și un manifest revoluționar, în care se face apel la omenii de bine din Rusia, să lucre din toate puterile la răsturnarea țarismului și la introducerea constituției în marele imperiu rusesc, basată pe suveranitatea poporului.

E de mare însemnătate manifestul acesta, care aruncă o vie lumină asupra spiritului ce domnește astăzi în Rusia, făcându-și cale până și în cercuri militare, — de-și posibilitatea nu e eschisă, că lansatorii manifestului nici să nu fie oficeri, ori cel puțin nu oficeri în activitate, în care cas apoi firește că se comite mare abus cu un titlu pe care omenii nu-l mai au, sau poate că nu l'au avut de loc.

Dar' să luăm lucrurile de adevărate așa cum ni-se prezintă: ca act de revoltă, începutul unei nesupunerii din partea armatei rusești. E aproape de necrețut acest lucru, care adevărat fiind poate să aibă urmările cele mai grave.

Nu ne adâncim însă în examinarea și aprecierea faptului, unic în felul său, ci ne mărginim în a reproduce unele pasaje mai marcante din interesantul manifest revoluționar, lăsând pe cetitori să-și facă singuri comentariile necesare. Iată ce se zice în manifest:

„Camarazi! Trăim într'un timp în care fie-care trebuie să-și dea sâma asupra situațiunei, de-ore-ce în fie-care zi un ordin al guvernului ne poate lua dreptul să facem aceea, ce ne ordonă conștiința și onorea noastră. Mai înainte guvernul reprima revoltele cu poliția și gendarmii; acum însă, când întunecul ceții vecinice, al cnutului și al incușiției începe să se risipescă în fața sôrelui libertății, acum când sunt destui luptători pentru libertate, guvernul are trebuință de soldați.

Cea mai sfântă datorință a armatei este, ca să apere țara de dușmani. Dacă însă armata este pornită în contra poporului, dacă ea reprezintă o forță înarmată și apare ca o dușmană a drepturilor poporului, atunci unde este deosebirea între activitatea ei și un atac înarmat?”

De la Marea-Baltică până la Oceanul cel mare s'a proclamat starea de asediu; se aud detunături de pușcă, curge sânge și cad cei mai buni omeni.

Poporul cere libertate, dar' guvernul ordonă, ca toți să fie călcați în picioare de copitele cailor din casarme.

Ni-se spune că într'un războiu actual este necesar mai înainte de toate un soldat instruit. La noi pe soldații culți nu-i lasă să avanseze, ci sunt ținuti în întunec și li-se suprimă orice conștiință de sine. Comandanții corpurilor noastre de armată zic: „Nu bateți soldații, ci dați-le educațiune, în această zace garanța victoriei” — aceiași soldați însă sunt bătuti până la moarte și vânduți ca sclavi poliției țării.

Priviți primejdiile înfricoșate, cari ne amenință din toate părțile! Nu putem să isprăvim altcum cu ele, de cât ca noi să ne unim cu toții pentru libertatea și binele țării și să conlucrăm la răsturnarea țarismului, care și-a trăit traiul, și să cerem o constituțiune, care să fie făcută de către reprezentanții ai tuturor straturilor populațiunei.

Uniunea armatei”.

Chestiuni bisericicești.

Instrucțiune pentru arangiamntul și conducerea cancelariilor și arhivelor parohiale.

— Estras. —
(Fine.)

Protocolului de esibite aparțin actele lui, cari se provăd cu numărul curent din protocol. Sub număr se scrie pe act în impur și rezoluțiunea ce o primește, care și rămâne la arhiv, pentru-că la autorități se trimite numai duplicatul (purul) acelei rezoluțiuni. Actele ce se refer la un singur obiect se pot cumula, ducându-se la numărul următor și punând în loc filă albă cu indicațiunea necesară. Legătura se înseamnă și în rubricile din protocol. Actele cumulate se păstrează de regulă la cel din urmă număr.

File albe (un fel de reversale) se pun și când se scote de la locul seu ori-ce fel de act spre întrebuințare.

Actele protocolului de esibite în tot decursul anului se păstrează în tecele de la masa de scris, așezându-se unul lângă altul (preste altul) în șirul din protocolul de esibite. De regulă pentru aceste acte se folosesc două tece: una pentru cele rezolvite și alta cuprinzând pendentele. Pendentele, după finalizare intră la locul lor întră celelalte, când se șterg și din evidența de pe părete (sau alt loc unde se păstrează aceea).

La finea anului se adună actele toate, se pun întră două table tari și se așază în arhivul parohial (punct 8, lit. a).¹⁾

c) *Matriculele* (botez. cum. morților). În privința conducerii lor servesc instrucțiunile și dispozițiunile speciale față de acele. De regulă, fie-care din aceste se începe cu număr curent, care se continuă prin toți anii până la sfârșit. Tomul umplut se așază în arhiv la locul seu (pet. 8, lit. f).

În legătură cu matriculele ocur și unele acte oficiose (d. p. adeverințele de la matriculanții civili). Aceste acte se pot păstra și ordina în două chipuri. După un fel se în-deplinește lucrul așa, că se induc — după intrarea la oficiu — de-a dreptul în protocolul de esibite și se provăd cu numărul care se

¹⁾ Lângă protocolul de esibite ar fi a se conduce și un indice alfabetic, care însă — din pricina puținilor numeri ce ocur la oficiile parohiale — poate și lipsi.

însemnă la loc potrivit, d. p. în observațiuni, și la cazul din matriculă, pentru-ca cerând trebuința, se se pōtă afla îndată; după alt fel însă ședulele se provēd cu numărul curent din matriculă și anul, apoi se adună până la finea anului, când formându-se din tōte un singur număr, se pun la arhivul parochial (pct. 8, lit. e).

d) *Protocolul parochial*. Acesta are a consta din o carte compactată, cu rubricile ce le va statorî autoritatea bisericească. Conducerea lui se face după instrucțiunea dată. Sumarea se face odată în an, când se subștern și datele statistice de pe el.

În privința actelor oficiōse ce stau în legătură cu acest protocol servește de cinsură alineatul 2 din punctul c) de mai sus.

e) *Actele comitetului și sinodului* stau în legătură cu agendele oficiului într'atâta, că parochul totdeauna trebuie să știe, care decisiune, când și cum s'a executat și preste tot cum se duc decisiunile în îndeplinire.

Pentru ședințe există, de regulă, un protocol compactat, din mai multe cōle albe, care se folosește până ce s'a umplut, când apoi se așează în arhiv¹⁾ (pct. 8, lit. f).

Cu conclusele din protocoalele ședințelor stau în legătură și unele acte a parte, cum: rapōrte, suplice, contracte, obligațiuni ș. a. Parochul are a se îngrijî de păstrarea lor în arhiv (punct 8, lit. c).

Pentru păstrarea legăturii și evidenței de lipsă la aceste acte, se însemnă, că parochul lângă fie-care concludus are a face o notiță pe margine, din care se se vadă: ce s'a ales de act și unde se află. Tot așa va urma și când vre-un concludus are a se refera la autoritatea superiōră, a se executa: se însemnă pe margine felul cum s'a executat și numărul din protocolul de esibite sub care e dus în îndeplinire. Din notițele aceste se pōte deduce prea ușor, când sunt și când nu sunt duse decisiunile în îndeplinire. Privitor la înducerea terminelor de pe decisiuni se urmēză ca mai sus sub a).

f) *Rațiociniul bisericesc*. Diferitele regulamente și dispozițiuni dau îndestulătoare poaveze relativ la acesta. Aci se amintește referitoriu la acest act însemnat numai atâta, că un exemplariu din jurnalul de cassă negreșit are a se afla la oficiul parochial, de unde se vor asigna și tōte erogatele, conform budgētului aprobat și decisiunilor comitetului și sinodului în cadrul aceluia. E un interes bisericesc de prima ordine a nu se lăsa manipulația banilor numai pe epitropi, cari fōrte de multe-ori spēsēză numai după arbitriul lor, de unde și urmēză puținătatea fondurilor bisericești.

Rațiociniul se compune de regulă la finea anului, când se transpune și organelor menite a l' censura; de aceea parochul, ca conducător al oficiului, e dator a se îngrijî, ca acela să fie oglindă reală a averii bisericești și neescepționabil din tōte punctele de privire. Cele mai multe neajunse se nasc aci, că unii preoți nu copiază fidel, alții nu țin cont de rezoluțiunile consistoriale, în cari primesc absolutoriul pentru anii trecuți. De aceea norma generală e: Îndată ce sosește absolutoriul de la Preaven. Consistoriu, se se și esopereze îndreptările dispuse, în tōte conturile; ear' cele ce privesc numai viitoriul se însemnă numai în conspectul de evidență, ca se nu se uite a se îndeplini în proximal an. În rubrica observări de la conturi se însemnă totdeauna și numărul mandatului (concludului) pe basa căruia s'au efectuit îndreptările.

g) *Cartea de postă*. Ca document prețios pentru sine, și drept justificare pentru împlinirea datorințelor și espedarea actelor nici un oficiu parochial nu se pōte lipsi de această condocă. În interesul seu lucră fie-care paroch, când nici cel mai mic act nu l' espedează fără cartea de postă; ba e necesar, ca actele mai înseminate să se nainteze cu cartea de postă, dar' recomandate, căci altfel s'ar putē perde acte de valōre (obligații, contracte) pentru cari parochul ar trebui să garanteze cu avutul său.

Notă generală. Tōte actele de la literile b—g sunt a se păstra în pulpitele mesei de scris, cât e posibil sub înscuțōre, avēnd fie-care despărțământul seu și locul seu prefipt,

¹⁾ Un indice alfabetic al tuturor concludelor aduse, de-și ar fi de dorit a se inactiva, dar' din pricina, că pōte ar înmulți agendele oficiului parochial prea mult — se pōte și omite.

de unde nu-i ertat să lipsescă. Altfel nici o ordine nu se pōte susține în oficiul parochial. Sigilele oficiōse și recușitele de scris asemenea vor avē locullor dinainte determinat.

6. *Cassa wertheimiană* se închide și deschide în prezența persōnelor prevēdute în § 16 lit. b) a Regulamentului pentru administrarea averilor.

În cassa wertheimiană are a se afla un conspect în care sunt cuprinse tōte obligațiile, hârtiile de valōre, documentele (contracte) șcl., cari sunt depuse acolo spre păstrare. Valōrea hârtiilor de valōre are a consuna cu conturile rațiociniului.

Cu ocasiunea scontrărilor cassei se subșcrie și conspectul din cassa wertheimiană.

7. În fie-care parochie se va deschide o carte legată, păstrată la oficiul parochial, în care protopresbiterul induce scăderile observate cu ocasiunea visitațiunei canonice. În această carte nu induce nime nimic, afară de protopresbiterul ori delegatul Consistoriului archidiececan.

Parochul e dator însă a comunica comitetului parochial după fie-care visitațiune conținutul observațiunilor și a l' invita să le iee spre știință, eventual a întreprinde pașii de lipsă spre delăturarea neajunselor.

C. Arhivul parochial.

8. Numirea de arhiv se dă dulapului ce conține actele mai vechi și cari sunt scōse din curență.

Dulapul acesta se împarte în atâtea secțiuni câte feluri de acte întră în el. Mărima secțiunilor trebuie să corespundă actelor pentru cari sunt menite.

a) Secțiunea I se va forma din actele protocolului de esibite, așezate unul lângă altul de așa că fie-care an formēză un singur număr curent.

b) Secțiunea II cuprinde actele rațiociniilor bisericești și școlare. Actele unui an formēză și aci un număr. Ele se aședă aci numai după ce au obținut vidimarea protopresbiterului. După ce sosește de la Consistoriu absolutoriul, acesta se îngremiază cu documentele rațiociniului anului pentru care sună. Legătura întră aceste acte și numerii protocolului de esibite o formēză notițele ce se induc pe diferitele acte ale rațiociniului.

c) Secțiunea III. Actele sinodului și comitetului. În privința numerisării și legăturii întră aceste acte și protocolul de esibite servește de cinsură punctul b) precedent.

d) Secțiunea IV a cărților și opurilor oficiōse. Această secțiune are loc aci numai în cât n'ar exista bibliotecă separată bisericească ori școlară. Numerii curenți se formēză așa că fie-care op se provide cu număr curent.

e) Secțiunea V. Ședulele de la matriculanții civili și alte acte ce stau în legătură cu matriculele. Această secțiune are loc numai în cazul alternativei a doua din alineatul 2 a pct. 5 lit. c) de mai sus.

f) Secțiunea VI a protocoalelor compactate. Această secțiune are loc numai într'atâta, în cât aceste protocoale avēnd format mai mare, nu se pot plasa într'alt loc. Aci întră matriculele, protocolul de esibite, cartea de postă, protocolul parochial șcl. acte. Fie-care tom formēză un număr curent.

Unde există comitet școlar comun, afacerile lui se pōrtă separat, și deci și în arhiv are să se provadă secțiune separată pentru ele. Secțiune separată se deschide și pentru cartea de aur a parochiei, șcl. Secțiunile se înmulțesc ori împuținēză după trebuință.

9. Fie-care secțiune se provide cu inscripțiune proprie și se numerisēză pe polițele ce formēză despărțămintele.

Despre cuprinsul arhivului ne dă sēmă protocolul ce se conduce despre arhiv. Acest protocol are atâtea secțiuni câte secțiuni are și arhivul. Pentru fie-care secțiune actele ce se numerisēză se încep de la numărul 1 și se continuă mai departe. Numărul indus pe act trebuie să consune cu cel din protocolul arhivului.

E de însemnat că acele acte, cari de pe un întreg formēză un număr, sunt a se cuprinde în descrierea ce li-se face în protocol în mod detailat (d. p. actele protocolului de esibite pe anul... conform numerilor din protocolul de esibite pe anul...; actele rațiociniului pre 1902, cuprindēnd: In-

ventariul supletor, contul capitalelor active și pasive, șcl.). Când vre-un act ar lipsi, se însemnă unde se află (d. p. Jurnalul de cassă a rațiociniului pe 1902 e indus în cel compactat, care se aședă în secțiunea VI).

Diferitele note ce se fac în rubrica observărilor din acest protocol vor înlesni mult aflarea actelor din arhiv ce ar sta în legătură unele cu altele.

10. Tōte acțiunile ce stau în legătură cu agendele oficiului parochial se vor îndeplini în localul acelui oficiu, delăturându-se obiceiul de pe unele locuri de a se ține ședințele organelor parochiale prin localuri străine și fără acte scripturistice în regulă, din care pricină se și nasc cele mai multe neînțelegeri.

11. Dejudecarea în viitor: dacă sunt ori nu arhivele și cancelariile parochiale în regulă — se va întâmpla după normele de mai sus.

Ofenbaia, 12 Martie, 1903.

Vasile Gan
protopresbiter.

Revistă esternă

Inspețiune suspectă. Ziariul „Il Piccolo” din Triest publică în numărul de Sâmbătă o telegramă dată din *Cettinje* (capitala Muntenegrului), de cuprinsul că colonelul de stat major rusesc *Cizojev*, atașat militar la curtea din *Cettinje* și la cea din Belgrad, însoțit de mai mulți oficeri a inspectat trupele dislocate la graniță și munițiunea de rēsboiu din magazinele de la Podgorița. În zilele proxime va merge la *Niș*, ca să inspecteze trupele sērbești dislocate la granița sandjacului *Novibazar*, ear' de acolo va merge la Belgrad.

Schimbare de constituție în Sērbia. Conform știrilor lansate în ziarele din Belgrad regele *Alexandru* plănuește să modifice de nou constituția țerii, chiar prin regim militar dacă reprezentanța țerii nu s'ar putē înțelege asupra revisurii.

Acesta ar fi a treia modificare, făcută de regele. Când în urma renunțării la tron a tatălui seu ajunsese rege tinerul *Alexandru*, era în vīgōre constituția de la 1888, fōrte liberală. Prin proclamația sa din 21 Maiu 1894 regele *Alexandru* a suspendat-o însă, reactivând pe cea de la 1869, care rēsține mult libertățile poporului, și pentru a cărei retratare partidele opoziționale șapte ani de zile au purtat luptă energică în contra guvernelor câte s'au perondat în restimpul acela. În 19 April 1901 regele s'a hotărît apoi să deē țerii o altă constituție, combinată din cea de la 1888 și cea de la 1869. Atunci s'a introdus sistemul de două camere: dietă și senat, senatul compus din 50 membri, parte aleși parte numiți de regele, ear' dieta din 130 membri. Activitatea senatului însă, în cursul celor doi ani de esistență a fost aprōpe nimic, ear' dieta însăși (scuipōina) abia s'a întrunit de două-ori. Pentru a da deci curs mai rodnic activității legislative, și a delătura din constituție dispozițiile împedecătōre, ministrul-president a recomandat regelui câteva modificări, întră cari cea mai de căpetenie are să fie *cassarea senatului* ca a unei instituțiuni inoportune și fără nici un folos pentru țēră.

Cum se spune, modificările proiectate vor fi anunțate țerii în ziua de aniversare a proclamării regatului.

La cestiunea macedonēnă. Generalul rus *Komarov*, care mai anii trecuți indignase teribil pe „patrioții” nostri prin un discurs rostit la congresul ziaristilor slavi, ținut în Praga, săptămāna trecută a ținut în ședința societății slave de binetaceri, din Petersburg, o conferență asupra cestiunii macedonene. În conferența acesta *Komarov* a zis, că ar fi de dorit, ca pentru resolvoarea cestiunii macedonene să se deē mandat *Greciei, Bulgariei și Sērbiei*, de ore-ce numai ele ar putē influința în mod împaciuitoriu asupra poporației din Macedonia.

Firește! Mai ales *Bulgarii*, cu comitetul lor macedo-bulgar, a căruia cea mai prōspetă ispravă e următōrea: La stațiunea *Demir-Hissar* agenții comitetului au rupt sirmele de telegraf pe întindere de 200 metri, apoi le-au înfășurat pe un stîlp, ear' întră ele au pus o epistolă adresată sultanului. Epistola avea următōriul cuprins: „Dacă reformele

macedonene nu vor fi esecutate în cea mai completă măsură și dacă nu se vor sista consignările de trupe în Macedonia, vom pustii totul, cu foc și sabie. Comitetul revoluționar macedonean”.

De altcum, amenințarea acesta — dacă e să se deē credēmēt unei telegrame din Constantinopol — nu mai are substrat. A nume, se telegrafēză, că *Sinovjev*, ambasadorul Rusiei la Constantinopol, a fost Sâmbătă în audiență la sultanul, cu care ocașiune sultanul i-a declarat că esecutarea reformelor propuse de Rusia și Austro-Ungaria prin cunoscutul memorandum s'a început deja, și că guvernul e firm hotărît să le esecute în întregă estinderea lor.

Un adaus la lupta contra tuberculozei

de Dr. Hermann Süssmann, fisic comitatens.

(Urmare).

Espuși luminei zilei și razelor solare bacilii se prăpădesc în 5—7 zile (Koch), espuși uscăciunii, în 6—10 săptămāni, espuși putrefacțiunii, în 6—10 luni. *Mausehold* afirmă (în *Arbeiten aus dem Kaiserlichen Gesundheitsamt*, vol. XVII, Berlin), că bacilii tuberculozei trăsesc și sunt virulenți cu lunile în apa de canal, în apă curgētōre și în pământ, fie ghiată, zăpadă, plōie, lumină solară, putrefacție, fie că se găsească în luptă de concurență cu altfel de bacili. Astfel în canalele principale din Berlin trăsesc 197, în apa riului *Spree* 162, în pământul din grădini 145 de zile.

Bacilii se pot nimici prin o soluție 1: 1000 de dorat de calciu, după Koch prin căldură mare și prin soluție de 5% de acid fenic (carbolie).

Experimentări cu animale și experiențe clinice ne arată, că aerul curat nu e favorabil pentru încuibarea în corp a bacililor tuberculozei.

5. Germenii bōlei se găsească în abundență în următōrele locuri:

a) Secrețiunile bolnavilor (flegma ce se espectorēză, laptele).

Tot omul, în secrețiunile căruia se află bacili de tuberculosă, formēză isvor de infecțiune. Aerul expirat de oficioși în liniște e liber de bacili, dar' prin tusă se împrăstie în aer bacili cu beșicuțele de flegmă. (Referat über den Berliner Congress zur Bekämpfung der Tuberculose als Volkskrankheit. Vierteljahresschrift für öffentliche Gesundheitspflege, 1899, (vol. XXXI);

b) obiectele din jurul bolnavilor (vasele pentru mănecare și beutură, instrumente de suflat, țigarette etc);

c) locuința (atelierale);

d) alimentele, în deosebi laptele și carnea, întră cât în ele au ajuns bacili din afară; *)

e) în fine pravul. Astfel se pōte provoca îmbolnăvire de oftică, dacă înainte de ce ar fi pierit bacilii se scormonește aerul plin de bacili și îl înspiră ômeni dispuși spre această bōlă.

6. Ori-și-cine se află în apropierea unui ofticos, este amenințat cu privire la sănătatea sa proporțional petrecerii sale în acel mediu.

Numărul vacilor ofticōse în Svițera este aprōpe enorm: 55½%, și cu tōte acestea acolo tuberculosă la ômeni e mai rară de cât în alte țēri, unde raportul e de 9—10: 1000.

Astfel proba de tuberculosă, ce s'a făcut la moșia regescă din Windsor, a fost de 36-ori pozitivă, și totuși laptele de la această moșie se va consuma în massă și nefiert fără ca să se fi constatat infecțiuni de tuberculosă prin aceste vaci. (Drasche).

Din punct de vedere curat practic soiurile de prav se împart după cum urmēză:

1. Prav ce ca atare nu vatēmă, dar' influințēză prin aceea că e inspirat în massă;

2. Prav ce ca atare vatēmă puțin, dar' devine periculos inspirându-se în massă;

3. Prav ce atacă direct țēsutul pulmonar prin particule ascuțite și colțurose.

În cazul din urmă lucrătōrii, cari inspiră prav ce conține bacili de tuberculosă, sunt espuși la infecțiune fără a se putē apēra,

*) Eu acceptez punctul de vedere al lui Koch, că prin carnea și laptele de la vite ofticōse nu se pōte transmite tuberculosă.

de ore-ce membrana mucosă a plămânilor e lipsită de stratul scutitor (aşa numitul spitel).

După Hirt frecvența relativă a tuberculozei între lucrători cari se află în prav, e următoarea:

Dintră 100 îmbolnăviți au suferit de tuberculoză pulmonară:

Prav metalic 28-00.

Prav mineralic 25-20.

Prav vegetabil 13-30.

Prav aminalic 20-80.

Prav amestecat 22-6.

Nici un prav 11-10.

Pericolul infecțiunii nu este absolut; astfel în spitale mari nu se bolnăvesc de loc sau numai rar îngrijitorii, cari stau în contact imediat cu bolnavii și obiectele acestora: în Brompton Hospital în cursul a 25 ani, pe lângă 15,000 tuberculoși, nu s'a bolnăvit nici un medic și nici o îngrijitoare; în Spitalul general din Viena în 25 ani, pe lângă 16,000 tuberculoși, numai 3 îngrijitoare.

La omienii însurați, unde pe lângă necunoștința mijloacelor de precauțiune mai e și un contact des și intensiv, raportul e mai nefavorabil; după Brechmer se observă 12%, după Comet 23% infecțiuni.

(Va urma).

Pentru catedrală.

La colecta pentru zidirea catedralei evlavioșii creștini din parohia *Izmașa* (tractul Unguraș) au făcut următoarele dăruiri:

1. Intru pomenirea fostului paroch Ilie Roșca, s'a dat cor. 5
2. Niculaș Onuț " 10
3. Vasile Crețu " 6
4. George Gurgu " 2
5. Crăciun Anița " 2
6. Mărgăuon Măriuța " 2
7. Todor și Varvara Crăciun " 2
8. Filimon Șomtelecan " 2

și alții cu sume sub două corone.

În același scop s'au mai făcut și următoarele frumoase contribuiri:

1. Biserica din Pianul-de-jos (tractul Sebeș) cor. 120
2. Biserica din Vaca (tractul Zarand) " 100
3. Petru Hanches, paroch în Glod (tractul Orăștie) " 100
4. George Moga, inv. în Glod " 50
5. Ioan Străulea, notariu comunal în Jina (comitatul Sibiu) " 50
6. Marta Bérná, din Vaca (tractul Zarand) " 20

NOUTĂȚI

Archiducele moștenitoriu Francisc Ferdinand, în reîntorcerea din călătoria în orient, întreprinsă încă în luna trecută, a sosit luni la Viena, împreună cu soția sa *princesa Sofia de Hohenberg*, fostă contesă Chottek.

De la Brașov. Sinodul parochial de la biserica din *Brașov-Cetate*, ținut Duminecă, a ales pe noul period de trei ani (1903—1905) următorul comitet parochial: Dr. G. Baiulescu, Andrei Bărsăneanu, Ioan Bidu, Dr. Ioan Bunea, Nic. Dușoiu, Dr. I. Moșoiu, Ioan Popea, Victor Popescu, G. B. Popp, Eug. Precup, Ioan Socaci. Epitrop I: N. P. Petrescu, Epitrop II: Dr. Iosif Blaga. — Aceștia sunt toată data și membri ai delegațiilor școlare. Suplenți în comitet: Pavel Percea, I. Burduloiu, N. Bărbăneanu, G. Savu.

† Nicolae Puican. După lungă suferință, în casa de sănătate din Sibiu, Vineri a trecut la cele eterne, în etate de 32 ani fostul profesor Nicolae Puican. Familia răposatului anunță scăparea nenorocitului tiner de suferințele grele pământești, prin următorul anunț funebrel:

Subsemnații cu inima înfrântă de durere aduc la cunoștință trecerea la cele eterne a neuitatului lor fiu și frate *Nicolae Puican*, fost profesor la gimnasiul greco-orient. din Brașov, care după lungă suferință a răposat în 27 Martie n. 1903 în etate de 32 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au depus spre odihnă vecinică în cimiteriul gr.-or. din Sibiu, suburbial-inferior. Fie-i țărina ușoară. *Jalnica familie.*

Procesele „Tribunei”. Eri și alaltăieri „Tribuna” a stat de nou în fața curții cu jurați din Cluj. Alaltăieri a fost pertractarea procesului intentat pentru articolul „Cărda se întinde”, scris din privilegiul condamnării lui Victor Lazar pentru „Darul de Paști” și a lui T. V. Păcășian pentru „Cartea de aur” (vol. I). Acusat: responsabilul „Tribunei” G. Mohan, pe care judecătoria l'a osândit la 1 lună închisoare de stat și 500 corone amendă (care se va detrage din cauțiunea ziariului). Atât acusatul, cât și procurorul s'au declarat mulțumiți cu sentința. Eri a fost pertractarea procesului intentat pentru articolul „Politica magiară”, publicată și în broșură. Acusați: G. Mohan și I. Marshall (Marshall ca conducător al tipografiei, responsabil pentru editarea broșurei). G. Mohan a fost osândit la opt luni închisoare de stat și 1600 corone amendă, având să suporte și cheltueile procesului. Atât acusatul cât și procurorul au anunțat recurs. I. Marshall a fost achitat.

Procesul „Gaz. Transilvaniei”. intentat de procuratura reg. din Mureș-Oșorhei pentru „agitatie” comisă prin doi articoli publicati în Septembrie a. tr., se va pertracta luni (6 April st. n.) înaintea curții cu jurați din Mureș-Oșorhei. Acusat e redactorul responsabil Traian H. Popp.

La „Reuniunea femeilor române din Sibiu” s'au înscris: 1. Membri pe viață dna Sofia Chirtop n. Cothișel din Câmpeni (până acuma a fost m. ordinar), dăora Maria Streoulea din Sibiu și domnia Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni (până acuma a fost m. ajutătoriu), Dr. Nicolae Vecerdea, dirigentu filialei „Albina” în Brașov (până acuma a fost m. ajutătoriu). 2. Membru ordinar: dna Maria C. Popp n. Raicu, din Sibiu. 3. Membri ajutători dnii Iuliu Popp, practicant la „Albina”, Ioan Rebeș, funcționar de bancă, Iuliu Enescu, funcționar de bancă, Dr. George Proca, secretariu consistorial, Oprea Stefla, vice-notariu comitatens și Timoteiu Popovici, profesor de musică.

Grindină. După câteva zile calde ca de vară, eri s'a descărcat asupra Clujului o ploie urmată de grindină abundantă, care a bătut aproape trei pătrare de oră. Pe unele locuri bețele de gheață formau strat binișor de gros.

Mine de cărbuni la Cebea. În urma unor sondaje făcute în hotarul comunelor Cebea și Mestecău (lângă Baia-de-Criș, în comitatul Hunedóra), o societate de exploatatori a scos șurfuri pentru teritoriu de 1800 jugere catastrale, cu scop de a exploata productul de cărbuni de piatră aflători în sinul pământului. Societatea (străină) a preliminat în scopul exploatării un milion și 500.000 de corone. Sondagiile au dat următorul rezultat: în un loc straturi de cărbuni în grosime de 9-80—1-05 metri, în altul de 1—1-80 metri, ear' în al treilea de 3-20—6-30 metri. Cărbunii conțin 9—10% cenușă.

Foie oficială în comitatul Bistrița-Năsăud. În congregația extraordinară a comitatului Bistrița-Năsăud, ținută Vinerea trecută, s'a discutat afacerea înființării unei foi oficiale comitatense. Propunerea comisiunii permanente era, ca foia să fie redactată numai în limba magiară. Din partea membrilor români ai congregațiunii a fost însă prezentată o contrapropunere, ca foia oficială să se redacteze în toate trei limbile protocolare ale comitatului, ear' pentru pertractarea cauzei să se esmită o comisiune de 5 sub conducerea vicecomitelui. Propunerea a fost motivată de Dr. Ciuta. Comitele suprem a spus, că propunerea aceasta e în contradicție cu ordinul ministerial, care spune că foia oficială are să se redacteze în limba statului, prin urmare e fără substrat și ar putea nici să nu o admită la desbatere. Dr. Tripon reflectă la chestia juridică, că chiar din textul ordinațiunii ministeriale nu apare, că foia oficială are să se redacteze numai în limba statului, fiind-că acestei cerințe corespunde într-o parte când zice, că se redactează și în ungurește. O dispoziție prohibitivă, care ar interzice redactarea și în limbile protocolare ale comitatului, nu există. Dr. Onișor motivează propunerea din punct de vedere utilitar. Dacă e vorba să punem o nouă greutate pe comitat cu această foie, apoi trebuie să fie astfel făcută, ca să aibă folos de ea locuitorii comitatului. Fiind redactată numai în limba statului, abia ar putea cetățienii funcționarii, ear' din comune numai notarii, pe când masa mare a populațiunii comitatului, care vorbește limba română și germană, n'ar înțelege-o și n'ar putea să se potrivească ordinelor, cari se vor publica în ea. Din partea Sașilor motivează preotul Carl Müller. Ordinându-se votare, propunerea Românilor sprijinită de Sași a întrunit majoritatea. În comisiunea de studiere au fost aleși: F. Krammer, Müller, Domide, Onișor, Balázs. — Comitele suprem a anunțat recurs.

Vrednici de laudă. Ni-se serie din Buziaș (comit. Timiș) că în comuna învecinată Silagiu s'a efectuat în 26 Martie n. c. alegerea de notariu comunal. Actul de alegere a fost condus de protopretorul *Unger József*, care a admis la candidare pe toți cei opt competenți, doritori de a ajunge în postul notarial vacant. Înainte de a începe votarea, patru dintr-o reprezentanții comunali ai numitei comune, anume: Zenovie Bratu, Marcu Botean, Iosif Gușină și Petru Honcea, comunică primpretorului, că au fost mituiți din partea unuia dintr-o concurenți, cu numele Husz, și depun pe masa suma de 70 corone, banii primiți pentru-ca să voteze cu numitul. Se roșă, ca banii să fie trecuți la fondul săracilor, ear' cu ei să se iee protocol despre cele întâmplate, fiind-că cu jărământ vreau să întăresc faptul, că banii i-au primit de la jidanul din comuna lor, cu numele Wiener Adolf, cu condițiunea, ca să voteze cu recurentul Husz, jidan și el. Primpretorul li-a împlinit cererea, și apoi s'a ținut votarea. A fost ales candidatul *Tereba*, cu 24 voturi, contra 2 date lui Husz (Candidat român n'a fost?) Ținuta corectă a celor 4 reprezentanți e vrednică de totă lauda.

Convertire cu forța. Nu de mult dispăruse din satul Chinevița (Bosnia) o veduvă mohamedană împreună cu patru copii-și ai ei, răspândindu-se vestea, că veduva a fost dusă cu forța la granița bosniacă, închisă într-o mănăstire și botezată în legea rom.-catolică împreună cu copiii ei. Ajungând vestea la Serajevo, populația mohamedană a ridicat protest la guvernator, cerând investigație. S'a introdus cercetare, în firul căreia a fost tras la răspundere și arhiepiscopul *Stadler*. Acesta a spus, că da, veduva și copiii sunt botezați deja în legea rom.-catolică, dar că acum unde se află ei, nu știe. Ziariul „Obzor”, care stă aproape de vederile arhiepiscopului *Strossmayer*, și în multe afaceri reprezintă vederile lui, luând notă despre afacerea convertirii acesteia critică aspru pe Stadler, numind „pas greșit” siluirea la trecere a veduvei.

Conspirație contra țarului. Nu de mult au fost arestați în Neapol supușii ruși *Gotz și Engels*, pe motivul că ar fi fost complici la asasinarea lui *Sipjagin*, fostul ministru de interne al Rusiei. Cum e informat însă „Il Secolo” din Milano, *Gotz și Engels* aveau misiunea să atenteze la viața țarului în timpul petrecerii sale în Italia. Consulatul rusese din Neapol prindând veste despre planul atentat, a dat de știre la Petersburg, în urma căreia visita țarului la Roma a fost amânată pe timp nehotărit.

Succesul telegrafiei marconiane. Ziariul „Times” (Londra) a făcut contract cu Societatea-Marconi pentru-ca toate telegramele de preste Ocean să-i fie transmise prin telegrafia marconiană. Prima marconigramă, dată din Kondon (America), și publicată în numărul de luni al lui „Times”, e de 150 cuvinte și a fost transmisă redacției fără nici o greșelă și fără nici un impediment.

PARTEA LITERARĂ.

Un Molitvelnic manuscript.

— Notițe tipiconale. —

de Gavriil Hango, preot ort. român.

(Urmare)

d) Urmază „Slujba sfântului botez” cu adausul la ectenia cea mare cu ecteniile: „Pentru bun credinciosul și de Dmnezau iubitorul crainul nostru: imre: și pentru toată polata și de voimcii lui. Dom: — Pentru să vie Duhul sfnt spre apa aciașta și să o arate pre ea izvor de apă curătoare întru viața vecinică. Dom: — Pentru să se îmbrace acesta cu puterea dmnezăiască spre vrăjmașul luptătoriu cu ungerea Mirului. Dom. — Pentru să fie el vas sfnt cu luare dmnezăeștilor taini. Dom. — Pentru să se pricească acesta fără de osindire făcătoarelor de viață taini. Dom.” — În loc de „apară” și „mărita, Stăpâna” se zice: „folosește” și „biruitorea”.

După rugăciunile pentru sfințirea apei pentru botez înainte de rugăciunea pentru binecuvântarea untului de lemn se zice: „și pleacă preutul capul spre vasul cu oloiu și suflă spre el de trei ori și îl blghește de trei ori și dăce Mltva” etc., ear' după terminarea ei „preutul ia bosoiocul care iaste în vasul cu oloiu și samnă în apă cruciș de 3-ori cu dănsul cântând *Aliluia* și ia preutul firul de bosoioc din sfntul oloiu și unge cruciș cocoșul. fruntea, pieptul, urechile, spatele, amândouă mâinile și picioarele, întâi la frunte ungând dăce: *Pomăzuiașese*” etc. Apoi:

„Dăcăl vei pomăzu preute, botézăl tiindul în manu. căutând spre răsărit afundndul și scofndul dă: Botézăș robul lui Dmnezeu: imre: în numele Tatalui, Amin; iară a dooa oară afundndul și scofndul dă: Și a Fiului, Amin; iară a treia oară afundndul și scofndul dă: Și al Duhului sfnt, Amin; Acum și pururea și în vécii vécilor, Amin.

Și a aceieș după botez săl îmbrace în toate noao grăind: Imbracășe” etc. Și ia nănașul în mâinile lui pruncul cel botezat, preutul dăce: Văimem: și cari vor fi lângă popa cântă acest psalom: Fericiti etc.

d) „După aceea Mltva aciașta a sfântului Mir: Blgvit ești Dmne etc. „După Mltva aciașta unge cu sfntul Mir pre cel ce sau botezat făcând cruce în frunte, pre ochi, la nări, la buze, la urechi, la piept, la spinare, între spete, la mâni, la picioare dăcând: Păce-tea și darul Duhului sfnt Amin. După aceea ocolește preutul masa cu nănașul și cu cel botezat de 3-ori cântând: Căți în Chs. etc.

Urmază apoi cetirea apostolului, Evangheliei și rugăciunea la tunderea părului, ear' după tundere se zice: „Și să ia pușină ceară caldă și lipește părul cel tăiat în păretele biserică. De va fi biserică de piatră, îngroapă după oltariu”.

După acestea urmază cele obicinuite în Molitvelnicile de azi, apoi.

e) „Rânduiala la spălarea pruncului: a opta zi vine nănașul cu cea ce sau botezat la beserecă și îl desfașe și zice preutul: Blgven. b. naș. Trtoe. după Tatăl nostru, Tropariul zilei sau al sîntului. Ilavă lineă, bo. Dmne pentru rugăciunile tuturor sfntilor și a Născătoarei de Dmznău pacea ta o dă nouo și ne miluiaște pre noi ca un îndurătoriu apoi Mltva: Izbavire de păcate etc. „și să iai burete curat au bumbac nou și îl udă în apă și șterge toate mădulările pre unde ai uns cu sfntul Mir zicând: Botézasite etc. Apoi Mltva: Domnitoriule Dmne Dmznăul nostru etc. și Otpustul.

f) La Rânduiala pe scurt a Sântului Botez, se zice, că să se cetască numai Mltva: Domne Dmznău a toate tiitoriule, „Dăcie după această Mltvă: Dacă vei boteza, cetăște Mltvele botezului până la pomăzania marelui Mir toate până în sfârșit”.

g) Ear' la Mltva muerii după 40 de zile după început și rugăciunile obicinuite se zice: Dmne Dmznăul nostru, carele ai venit etc. „Iară de va fi vii (pruncul) să-l ia preutul însuși și săl ducă în Oltariu și pune gura lui la amandoa laturile ușilor în chip de sărutare; apoi îl duce la Préstol și îl închină în tuspătru cornurile préstolului încungiurând de 3-ori, iară de va fi fată să nu o ducă în Oltariu, ce să o închine înaintea sfntelor uși grăind tot până în sfârșit, și după aceasta pune pruncul înaintea ușilor Oltariului și zice: Dmnlui să ne rug. Dmne Dmznău nostru care de patruzeci de zile etc. apoi: „După aceea să stea Muma pruncului înaintea icoanei Prăcistei Maicei Dommului, să facă metană patruzeci, preutul să facă Otpust.

La „Mltva muerii când se tâmplă de pierde” se face observarea: „Socotește preute fôrte bine să iai sama: de iaste muierea vinovotă în piarderea pruncului, să să giudece după pravilă, au de au fost fără de voia ei pușin să o canonești, și așa să cetești Mltva aciașta”.

(Va urma).

Posta ultimă.

Intărirea alegerii de la Arad.

Intregim știrea dată pe pagina primă a numărului de față, comunicând cetitorilor, că în momentul punerii ziariului nostru sub tipariu a sosit la mâinile Escelenției Sale, domnului Arhiepiscop și Metropolit **Ioan**, decretul regal, prin care P. C. Sa Arhimandritul **Ioan I. Papp** e întărit în demnitatea de episcop al diecesei Aradului.

Decretul a fost subscris din partea M. Sale în 27 Martie n., ear' Escelenția Sa, ministrul de culte și instrucțiune publică, îl trimite Înaltpreasfinției Sale Metropolitului, cu datul din 30 Martie n. sub numărul 22,862, cu adausul, că noul episcop are să se presinte cât mai curând pentru a pune jurământul de fidelitate.

Momente din viața bisericească
a Românilor ortodoxi din Transilvania. 1780—1787. De *Mateiu Voileanu*, asesor consistorial. — Se poate procura de la *Librăria arhidieceșană* cu prețul de 80 fil. plus porto 10 fil.

Dr. Iosif Blaga Analize psihologice.

Lecțiuni de psihologie
pentru învățământul secundar
Prețul **cor. 2.50** + 20 fil. porto.
Se poate procura de la *Librăria arhidieceșană* din Sibiu.

Au apărut:
Novele tomul I.
de
Vas. Ranta-Buticescu.

Cuprinsul:

1. Dragostea mătușii	9. Soția ostașului.
2. Parola lui Ali Musta	10. Tinerete-Nebunețe.
3. Pétra Dochiei.	11. Florile Codrului.
4. Costica.	12. Regina balului.
5. Florile dragostei.	13. Dracul.
6. Sore cu ploie.	14. Presentul mătușii.
7. Flori de munte.	15. Pentru plăceri.
8. Bombone.	

Prețul unui exemplar spedit franco e **cor. 1.80**

Se pot procura de la *Tipografia „Aurora”* în Gherla (Szamosujvár), de la *Librăria arhidieceșană* din Sibiu, cum și de la alte librării mai cunoscute din patrie.

Idei pregătitoare în Pedagogie

de
Dr. Petru Șpan.

Prețul **3 cor.** + 20 fil. porto.

Se poate procura de la *Librăria arhidieceșană* din Sibiu.

In *Tipografia arhidieceșană*
a apărut:

ACAFTISTUL Preasânței Născătoare de Dumneșeu și alte rugăciuni

armate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.
Un volum de **368 pagini 8°**

Prețul simplu legat . . .	fl. —.85
jumătate pânză . . .	1.05
în piele roșie . . .	1.25
Ediția fină în piele neagră . . .	2.—
piele chagrin . . .	2.60
în mătase . . .	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei arhidieceșane
Sibiu.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu nereglat și-au contras boleni de stomach, precum:

**Catar de stomach, Sgârșiri de stomach,
Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach**
li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruieni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și învioră organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni delată conturbațiile de mistuire și influențează puternic asupra noii formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de buruieni boleni de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar' a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de buruieni

Constipațiile cu urmările lor neplăcute, **maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie,** precum și conglomerarea sângelui în ficat, splină și suferințele hemoroidice de multe ori se delatăru iute cu vinul de buruieni. Vinul de buruieni delatăru mistuirea grea și depărtăză prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. **Lipsa de apetit și reaua dispoziție,** precum și **durerile de cap și nopțile perdute (insomnie)** consumă adeseori incul cu incul multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbitei puteri de traiu un nou și proșpăt impuls. Vinul de buruieni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmăză nervi escitați și crează nouă **voe de viață.** Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumită dovedesc acestea.

Vinul de ierburi se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu: Turnișor, Seliște, Oena, Stimnic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmăciu, Boița, Cismădie, Poplaca, Gurăului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petriș, Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalț, Teiuș, Blaj, Pănade, Tapu, Medioș, Blăjeș, Sân-Mărtin, Ibașfalău, Basna, Agnita, Cincu-mare, Boholt, Făgăraș, Beclean, Câmpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara, Hațeg, Luncani, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardeal, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se ceară anumit:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 450,0, Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Anis, Rădăcină „Helen”, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus”, „Kalmus” à 10,0. Toate aceste se amestecă.
un. dem. [1] 1—12

ICONE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, pe lemn seu pe tinichea, ține, aluminium etc. în ori-și-care mărime pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidieceșane
Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

IV.

Archangelul Mihail
„ Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sfântul Dumitru
Sfântul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sfântul Nicolae
„ Simeon
„ Andrei
Evangelistul Ioan
„ Luca
„ Marcu
„ Mateiu
Prorocul Zacharia
Apostolul Iacob
„ Filip

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Invierea lui Lazar
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Invierea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nascerea Maicei Domnului
Pogorirea Duchului sfânt
Nascerea sftului Ioan Botezătorul
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Tăierea capului sfântului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sfântul Dumitru călare
Sfântul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Archangelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.				
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.				
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100
förte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	33-60	42—	56—	70—
fine . . .	26-60	29-40	46-20	50—	72-50	23-10	25-90	40-60	49—	65-80	20-30	23-10	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-20	30-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-40	19-60	26-60

Cor. förte fine.

„ fine.

„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icone pictate pe pânză. — Icoane pictate pe lemn costă cu 10%, ear' pe tinichea cu 15%, mai mult decât pe pânză; pe aluminium și ține vor costa cu prețul metalului întrebuințat *mai mult*.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din ori-și-ce fel de materii și de ori-și-ce colóre pe lângă condițiile cele mai favorabile.